

Waarom doen mensen mee aan loterijen?

Artikel: Ariyabuddhiphongs, V. (2011). Lottery Gambling: A Review. *Journal of Gambling Studies*, 27(1), 15–33. <https://doi.org/10/drmbhs>

Het artikel in het kort

Deze literatuurstudie zet 20 jaar onderzoek over deelname aan loterijen op een rij. De belangrijkste vraag die de onderzoekers proberen te beantwoorden is: waarom doen mensen mee aan loterijen, terwijl ze weten dat dit ze naar verwachting geld gaat kosten? Ze concluderen dat allerlei psychologische mechanismen een rol spelen. Het kopen van een lot is geen rationele beslissing; mensen spelen vooral voor de lol. Ze zien loterijdeelname niet als gokken. Verder overschatten ze de kans om te winnen en zijn ze bang om een grote prijs mis te lopen. Mensen die grote prijzen winnen, blijken niet te voldoen aan het stereotype van de loterijwinnaar; ze zijn over het algemeen gelukkig, blijven werken en geven hun geld verstandig uit.

Achtergrond

Loterijen hebben twee belangrijke eigenschappen. Ten eerste een extreem lage kans om te winnen. Ten tweede een laag uitbetaalpercentage, gemiddeld zo'n 50%. Anders gezegd: voor elke euro die je uitgeeft aan een loterij, krijg je naar verwachting 50 cent terug. Toch doen heel veel mensen mee aan loterijen. Mensen met lage inkomens doen vaker mee aan loterijen. En loterijen hebben een verslavend element.

Het onderzoek

De auteurs zetten tientallen studies naar de oorzaken en effecten van loterijdeelname op een rij. Ze bekeken artikelen over dit onderwerp die tussen 1990 en 2009 verschenen.

De resultaten

Er zijn verschillende soorten verklaringen voor het feit dat mensen toch meedoen aan loterijen:

1. Deelname aan een loterij is geen rationele beslissing. Mensen doen voor de lol mee aan loterijen. Ze zien het als tijdverdrijf, samen met vrienden. En meedoen aan een loterij vermindert negatieve stemmingen.
2. Mensen kunnen slecht kansen inschatten. Ze overschatten de kans op hele onwaarschijnlijke gebeurtenissen, zoals het winnen van de jackpot. Daarnaast zijn ze overoptimistisch: ze geloven dat negatieve gebeurtenissen eerder een ander zullen overkomen dan henzelf. Veel mensen geloven ook dat de kans dat een getal getrokken wordt kleiner is als het eerder ook al getrokken is.
3. Mensen zien loterijen niet als gokken, omdat ze zoveel voorkomen.
4. Zelfbevestiging. Als mensen eenmaal een koers hebben gekozen, blijven ze daaraan vasthouden.
5. Bijgeloof speelt een belangrijke rol. Mensen die bijgelovig zijn, spelen vaker mee in loterijen.
6. Opteleffect. Als de jackpot groeit, stijgt de verkoop van loten, ook al schatten mensen de kans om te winnen dan (terecht) lager in.
7. Angst voor spijt. Mensen zijn bang dat – als ze niet meedoen aan een loterij - de prijs valt op het lot dat zij gekocht zouden hebben.

De onderzoekers keken ook wat er waar is van de mythe dat winnaars van grote prijzen vaak stoppen met werken en in de problemen komen. Deze mythe blijkt niet te kloppen: loterijwinnaars zijn meestal goed aangepast en ze blijven ook na het winnen van een grote prijs meestal werken. Ze gooien geen geld over de balk, maar ze geven grote bedragen aan hun kinderen en aan goede doelen.

In landen waar gokken gelegaliseerd is, neemt de deelname van jonge mensen aan loterijen toe. De beste voorspeller voor loterijdeelname door jongeren is deelname door hun ouders. Waarschuwingen blijken effectief om loterijdeelnemers een reëler inzicht te geven in de winstkans. De auteurs pleiten ervoor om op elk lot de tekst te vermelden: “als je vanaf je geboorte tot en met je honderdste verjaardag elke dag een lot zou kopen, zou je gemiddeld 383 levens nodig hebben om de loterij te winnen.”

Conclusie

Psychologische mechanismen vormen een belangrijke verklaring voor deelname aan loterijen. Mensen met lagere inkomens en opleidingsniveaus zijn meer geneigd om aan loterijen mee te doen.

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

Op een rij zetten wat uit de literatuur bekend is over de oorzaken van deelname aan loterijen.

2. OPMERKELIJK

In landen waar gokken gelegaliseerd wordt, neemt de gok- en loterijverslaving onder jongeren toe.

3. NUT

Voor het bestrijden van gokverslaving en het beheersen van loterijdeelname (vooral door mensen met een laag inkomen) is het belangrijk om te begrijpen waarom mensen loten kopen.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDING

Deelnemen aan loterijen is geen rationele beslissing. Aan loterijdeelname liggen verschillende psychologische mechanismen ten grondslag.